

Fiski- og arbeiðsmaðurin Albert Norðfoss:

Skaddur umborð á bretskum trolara — lá á flekiborðinum í 17 tímar

Hóast hugurin lá til sjólvíð, so «vildi» lagnan ikki, at Albert Norðfoss skuldi bliva verandi á sjónum ell síni bestu ár.

Hann var bert 15 ára gamal, tá hann fór til sjós fyrstu ferð. Baldist síðani í umleið 20 ár á sjónum, til hann í besta aldri fekk ein so álvarsaman snudd umborð á bretskum trolara, at hann legðist upp á land — og ongantíð síðani fór aftur til sjós.

Albert er ikki vónsvikin ella hugtungur. Hann minnst aftur á gamlar dagar á sjónum við gleði. Ti hann upplivdi nóg hesi árin á sjónum: við havransóknarskipi í Miðalhavinum, við slupp undir Íslandi, flýddi undan bretskum herskipi, fæddi fisk millum lond og sigldi bátar úr Føroyum til Íslands.

Albert Norðfoss er føddur í Havn í 1895. Foreldrinu vóru Elsebeth og Dánjal í Horni í Havn. Albert gekk í gamla kommunuskúlanum, men tá hann var fylltur 15 ár, vildi hann sleppa at royna okkurt nýtt og spennandi. Hann vírdi royna sjólvíð.

Við «Thor» í Miðalhavinum

Um hetta mundið kom danska havransóknarskipið «Thor» á Havnina við tveimum sjúkum monnum, og boð vóru send eftir tveimum føroyingum at koma við í staðin.

Albert greiðir sjálvur soleiðis frá:

— Hetta ljóðaði spennandi. Teir skuldu í Miðalhavið at gera yngulkanningar. Eg tók av tilbøðnum. Hin føroyingurin, sum fór við, var Hans Jákup í Dalastovu. Hann var 10 ár eldri enn eg. Eg mynstraði sum deksdrongur og Hans sum matrósar.

12. februar í ár kundu hjúnini Anna og Albert Norðfoss í Havn halda diamantbrúðleyp — tey høvdu tá verið gift í 60 ár.

Tey bæði hava hesi seinastu 33 árin búið á Gráasteini. Hóast nokkso hoga aldurin — so hava tey bæði tað gott — eru frísk, glað og fryntlig. Sosialurin hevur verið úti og tosað við tey bæði, sum høvdu nóg at siga frá.

Anna og Albert Norðfoss. Hava bæði 85 ára føðingardag til heystar

Tað var finasta veður, tá Thor fór av Havnini. Leiðin gekk fyrst til Stornoway, har teir skuldu hava ymsa vøru umborð. Síðani víðari framvið bretsku vesturstrondini, har tað var lagt at í fleiri havnum at fáa kol. Albert sigur, at Thor var ein sannur kol-slúkari, og tí máttu teir hava nóg kol umborð til tann langa túrin suður í Miðalhavið.

Stórt upplivsi

Teir stóðgaðu í Gibraltar. Føru síðani víðari til Tunis. Og soleiðis gekk leiðin víðari eystur gjøgnum hetta stóra havið. Thor var ein umbygdur trolari, ið varð nýttur sum havransóknarskip. Umframst manningina vóru fyra visindamenn við. Leiðari av túrinum var tann viðagiti fiskifróðing-

urin Johannes Smith, professari. Skipari var ein dani, Georg Hansen av navni. Henda mannin skuldi Albert koma í samband við aftur fleiri ferðir seinni.

Miðhavstúrin við Thor var eitt satt upplivsi fyri tann unga havnardrongin Albert Norðfoss. Teir mundu vera inni í havni í flestu av miðhavslondunum. Men tað er serstakliga ein ávis hending, sum rennur fram í minninum, nú Albert hevur sett seg at tosa um «gamlar» dagar.

Tað var meðan Thor lá í havni í Grikkalandi.

Albert bresar, men hevur kortini eitt álvarsamt bráð, tá hann sigur frá hesi hendingini:

Ófriður í grikskum býi

— Eg og tveir av donsku

vinmonnum mínum vóru farnir ein túr í land. Vit spákaðu niðan eftir høvuðsgøtuni. Har hoyrdist bráðliga mikið mannamál. Fleiri túsund fólk vóru komin saman á torginum, og millum teirra stóð ein maður á einari tunn. Hann veipaði við ørmunum og segði okkurt, sum eingin av okkum skilti eitt orð av.

Tað sá út til at líkast einum politiskum fundi. — Men løtu seinni kom órógv á fólk. Bráðliga hoyrdist gangur frá bestahógvum. Jú min sann — nakrar hundrað metrar framman fyrri okkum komu fleiri hundrað politistar á hestbaki og spjaddu mannamúgvuna.

— Vit trigger vistu okkum einki annað enn at halda til beins. Eg kom umborð aftur í øllum góðum. Somuleiðis við tí eina dananum. Men hin danin var meira

óheppin. Hann fekk eitt slag í høvdið og svimaði. Men vit fingtu hann kortini umborð aftur í øllum góðum.

Í Keypmannahavn

— Jú vist var hetta spennandi fyrri ein 15 ára gamlan havnardrong, leggur Albert afturat. Túrin hjá Thor endaði um heystið í 1910, og teir settu kós móti Keypmannahavn. Hóast Albert bert hevði fingið litla lön, so hevði hann her lært fitt fólk at kenna, sæð nakað av heiminum uttan fyrri Havnina og roynt sjólvíð.

Tað varð eingin stóðgur í Keypmannahavn. Albert kendi ongan at fara til, og Smith professari, bjóðaði sær til at fylgja honum oman í havnina at vita, um har ikki var okkurt føroyskt skip, sum hann kundi

sleppa heim við. Og tað var tað.

Tann gamla skonnartin «Frederikshåb» skuldi júst rigga til at fara heim. Albert fekk hýru umborð, hjálpti kokkinum — og fekk soleiðis fria ferð til Føroya. Túrin varð drúgvur. Vardi í heilar 21 dagar.

Merkti fisk undir Føroyum

Árið eftir fekk Albert bræv frá skiparanum á Thor, Georg Hansen. Hann skrivaði, at teir høvdu selt Thor til Íslands, og at teir istaðin høvdu leigað langbummaran «Surprise» frá Restorff til at gera kanningar undir Føroyum. Georg bað Albert fara við skipinum.

Og hann var skjótur at taka av. Teir fóru tá undir Føroyar at merkja fisk. Skipari var Ísak Næss og maskinmaður Sofus hjá Adolphi.

Tey fylgjandi árin vóru ikki minni spennandi og innihaldsrík, sum tey fyrstu. Í 1912 fór Albert fyrri fyrstu ferð til Íslands.

Flutti fisk til Bretlands

Ikki at fiska — men at færa fisk til meginlandið. Hetta árið var hann við «Súluni», sum Jóannes í Funningsstovu í Havn fæddi. Teir tóku fisk frá Müllersskipinum og fæddu hann til Bretlands og Danmarkar.

Georg Hansen hevði ikki gloymt Albert Norðfoss í Havn. Í 1913 fær Albert enn eitt bræv frá Georg Hansen, sum sigur frá, at danski staturin nú hevur keypt eina skonnart við motori, og at ætlanin er at fara til Suðuramerika at gera kanningar. Men mongum bestur sletan.

Albert greiðir soleiðis frá: — Tað leið so langt út á summarið, og skipið var enn ikki komið til Føroya eftir mæ. Eg timdi ikki at biðja longur, og tá so Óla Svendsen bjóður meg koma ein túr til Íslands við «Hurricane», segði eg ja.

Fyrstu ferð at fiska

— Vit vóru ikki meira enn farnir av Havnini, tá skonnartin við Georg Hansen kemur á Havnina at taka meg við. Í fyrstu atlugu var eg vónbrotin — men so fekk eg at vita, at skonnartin var farin á land og varð

Framhald á síðu 12